

ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

**ХОЗЯШЕВ Олексій, здобувач вищої освіти
спеціальність 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет**

Анотація: досліджено процес економічної глобалізації, вплив на економіку та створення транснаціональних корпорацій.

Ключові слова: економічна глобалізація, економіка, конкуренція, транснаціональні корпорації.

Швидке розширення та поглиблення процесу глобалізації світової економіки кардинально трансформує і надає новий зміст усталеним фінансово-економічним відносинам та інвестиційним механізмам взаємодії між країнами. Аналіз економічної глобалізації виявляє кілька основних форм її проявів, які дослідники часто вивчають для глибшого розуміння цього феномена.

Економічна глобалізація — це процес створення глобальних ринків та нових економічних відносин, що включає формування стратегій корпорацій і міжнародних фінансових інститутів. Також економічну глобалізацію можна розглядати як процес взаємодії національних і глобальних, суспільних процесів, що призводить до зменшення національних особливостей і підпорядкування їх глобальним відносинам, які регулюються наднаціональними структурами.

Вчені по-різному пояснюють, що таке економічна глобалізація. А. Єльянов вважає, що глобалізацію економіки можна описати як розширення і поглиблення зв'язків між країнами в різних сферах, таких як бізнес і культура. Це робить ці зв'язки важливими для всього світу. В. Андерсон зауважає, що економічна глобалізація означає зростання міжнародної торгівлі та інвестицій, об'єднання виробництв різних країн, міжнародний ринок праці, вільний обмін валют та створення спільних стандартів для споживачів[1].

А. Філіпенко говорить, що напередодні третього тисячоліття світова економіка є складною системою. Вона включає в себе різні міжнародні форми науки, техніки, виробництва, обігу, а також різноманітність товарів і послуг[1].

Зазначимо, що визначення глобалізації економіки не містять чіткої класифікації її ознак, оскільки багато з них можуть також стосуватися інтернаціоналізації. Деякі визначення просто перераховують сфери обох процесів без встановлення їхньої взаємної ієрархії.

Економічний аспект вивчає, як виникає єдина економічна система, як працюють транснаціональні корпорації і яку роль відіграють національні держави. Також він розглядає міжнародну безпеку під час розвитку геоекономіки.

У сучасній економічній глобалістиці домінує єдиний, інтегрований підхід, який охоплює глобальну цивілізацію. Відповідно до існуючого визначення, цивілізація є сукупністю способів життя та діяльності великої групи людей, що має такі ознаки: матеріальне існування; інтелектуальну діяльність; моральні цінності; політичну та соціальну організацію.

Транснаціональні корпорації (ТНК) є ключовими інституційними та організаційними формами глобальної економіки, з приблизно 60 тисячами таких компаній у світі. Вони забезпечують до 35% світового виробництва та до 65% світової торгівлі. Серед провідних ТНК можна виділити компанії, такі як «General Motors», «Ford Motor», «General Electric», «Johnson&Johnson» та інші. Успішні ТНК реалізують свої глобальні стратегії, зосереджуючись на регіональних ринках, а в глобальній економіці переважають фінансові послуги, страхування, біотехнології та засоби масової інформації[2].

Транснаціональні концерни та корпорації, які також називають глобальними, відрізняються від мультинаціональних тим, що вони формують нові мережеві структури, не прив'язані до конкретних країн. Глобальне підприємництво повинно відповідати певним критеріям: продукція має бути глобальною та користуватися попитом у всьому світі, технологія виготовлення повинна бути однаковою, конкурентоспроможність залежить від глобальної присутності, а підприємство не повинно підпадати під вплив позаекономічних факторів.

Глобалізована економіка пов'язана з техно-глобалізмом, який викликає структурні зміни на глобальному рівні. Це явище можна охарактеризувати як технологічну глобалізацію, яка включає глобальне поширення, розробку та застосування інноваційних технологій. Основні форми технологічної глобалізації включають: глобальне використання і впровадження технологій, технологічне співробітництво та глобальну розробку нових технологій[3].

Економічна глобалізація, подібно до інших глобалізаційних процесів, має суперечливі прояви та наслідки. Глобалізований капіталізм сприяє інноваційному розвитку та ефективному міжнародному розподілу праці, але водночас посилює соціальне розшарування і конкуренцію між глобальними гравцями на світовому ринку, прагнучі до успіху будь-якою ціною.

Економічна глобалізація призвела до виникнення глобальних еліт серед підприємців, але також посилила соціальну нерівність у світі. Ця нерівність проявляється у різниці соціального становища між країнами, які виграють і програють від глобалізації, а також у нерівному доступі до інформації та освіти.

Глобальна конкуренція змушує західноєвропейські та американські підприємства переміщувати виробництва в країни з низькою оплатою праці, що призводить до збільшення нерівності між багатими та бідними країнами, а також до зростання безробіття і бідності.

Література:

1. Моделі глобальної економіки URL: <https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx> (дата звернення: 23.09.2024)
2. Міжнародна господарська діяльність: транснаціональні корпорації URL: https://ru.osvita.ua/vnz/reports/gov_reg/18566/(дата звернення: 23.09.2024)
3. Глобалізація сучасного світового господарства URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/international-relations/19136/>(дата звернення: 23.09.2024)

Abstract: *The process of economic globalization, its impact on the economy, and the creation of transnational corporations have been studied.*

Keywords: *economic globalization, economy, competition, transnational corporations.*

*Науковий керівник – ДОВГАЛЬ Олена,
доктор економічних наук, професор
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*